

Ochrona przeciwdźwiękowa

(wykład 2 – 06.03.2008)

Józef Kotus

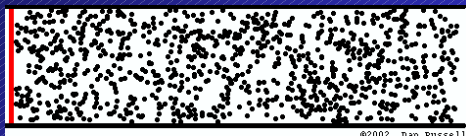
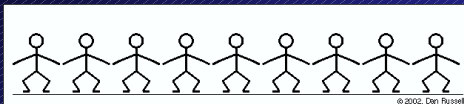
Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Wpływ hałasu na jakość życia i zdrowie człowieka

Straty związane z występowaniem hałasu

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Hałasem nazywa się wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, działające za pośrednictwem powietrza na organ słuchu i inne elementy organizmu ludzkiego

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Prędkość dźwięku, długość fali akustycznej

$$c = \sqrt{\frac{E}{\rho}}$$

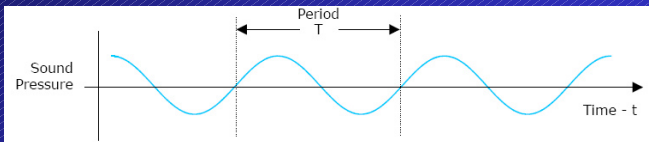
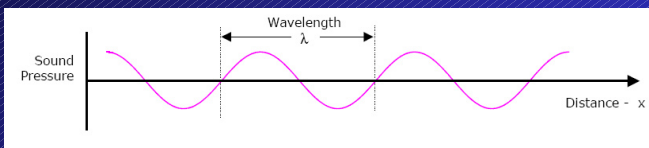
$$c = \sqrt{\gamma RT} = 20.05\sqrt{T} (^{\circ}K) \quad (\text{meters/second}) \quad ^{\circ}K = ^{\circ}C + 273.15$$

$$= 49.03\sqrt{T} (^{\circ}R) \quad (\text{feet/second}) \quad ^{\circ}R = ^{\circ}F + 459.7$$

example: @ 20°C c = 343 m / sec or 1126 ft / sec

$$c = \sqrt{\frac{\gamma P}{\rho}}$$

where : $\gamma = \frac{C_p}{C_v} = 1.4$ for air and $P = \rho RT$ (Ideal Gas Law)

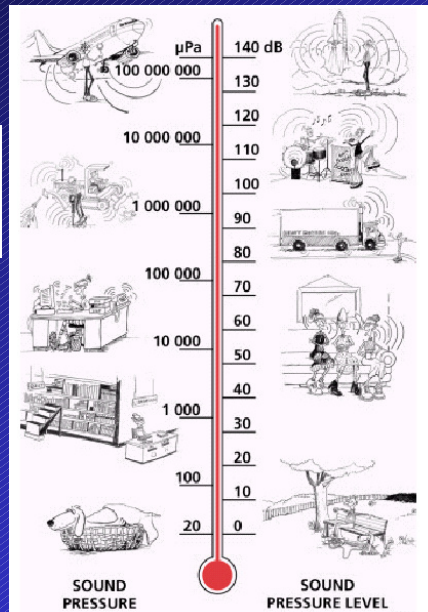
$$c = f\lambda$$

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Poziom ciśnienia akustycznego

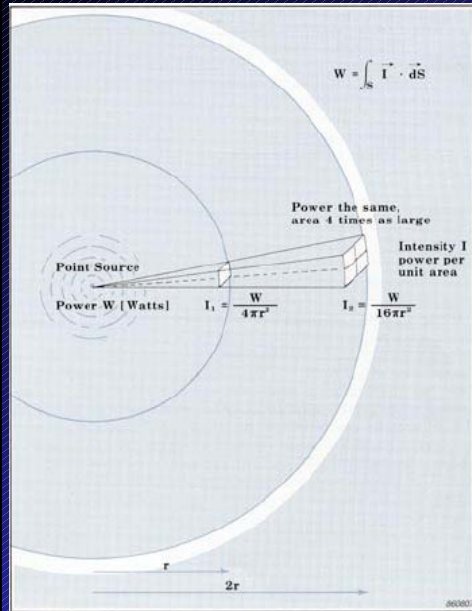
$$L_p = 10 \log_{10} \frac{p^2}{p_0^2} = 20 \log_{10} \frac{p}{p_0}$$

where: L_p = sound pressure level.
 p = measured pressure level.
 p_0 = reference pressure value = $0.00002 = 20 \cdot 10^{-6}$ Pascal.

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Natężenie dźwięku – moc akustyczna źródła przypadająca na jednostkową powierzchnię prostopadłą do kierunku rozchodzenia się fali dźwiękowej.

$$L_I = 10 \log_{10} \frac{I}{I_{ref}} \quad I_{ref} = 10^{-12} \text{ watts / m}^2$$

$$I = \frac{1}{T} \int_0^T p u dt = \frac{\langle p^2 \rangle}{\rho c} = \frac{p_{rms}^2}{\rho c}$$

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

If intensity is uniform over area S (assuming spherical spreading)

for a spherical source: $W = I \cdot S$

$$L_W = 10 \log_{10} \frac{W}{W_{REF}} = 10 \log_{10} \frac{I \cdot S}{W_{REF}}$$

$$= 10 \log_{10} \frac{I}{I_{REF}} + 10 \log_{10} \frac{S}{S_0}$$

$$S_0 = 1.0 \text{ m}^2$$

$$\text{since: } W_{REF} = 10^{-12} \text{ watts} = 10^{-12} \text{ watts / m}^2 \times 1.0 \text{ m}^2 = I_{REF} \times 1.0 \text{ m}^2$$

$$\text{So: } L_W = L_I + 10 \log_{10} \frac{S}{S_0} \quad (L_I = L_W @ S = 1.0 \text{ m}^2)$$

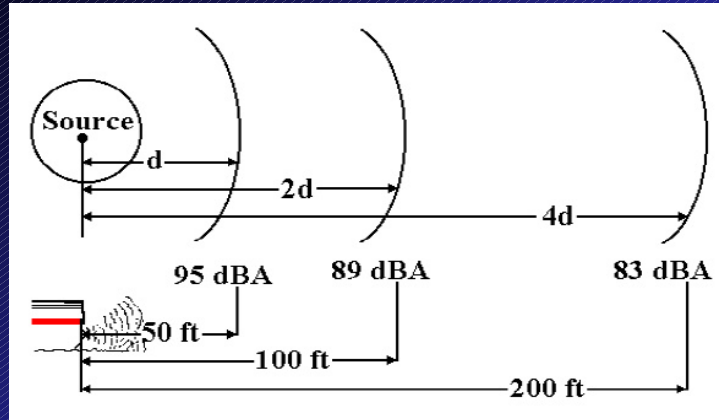
$$\text{and since } W = \frac{P_{RMS}^2}{\rho c} \cdot 4\pi r^2 = I \cdot S$$

$$L_W = 10 \log_{10} \frac{P_{RMS}^2}{P_{REF}^2} + 10 \log_{10} \left[\frac{4\pi r^2 P_{REF}^2}{W_{REF} \rho c} \right]$$

using $\rho c = 415 \text{ N sec / m}^3$, $W_{REF} = 10^{-12} \text{ watts}$, $P_{REF} = .00002 \text{ Pa}$, we get:

$$L_W = L_P + 20 \log_{10} r + 11 \text{ dB} \quad \text{Equation A}$$

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

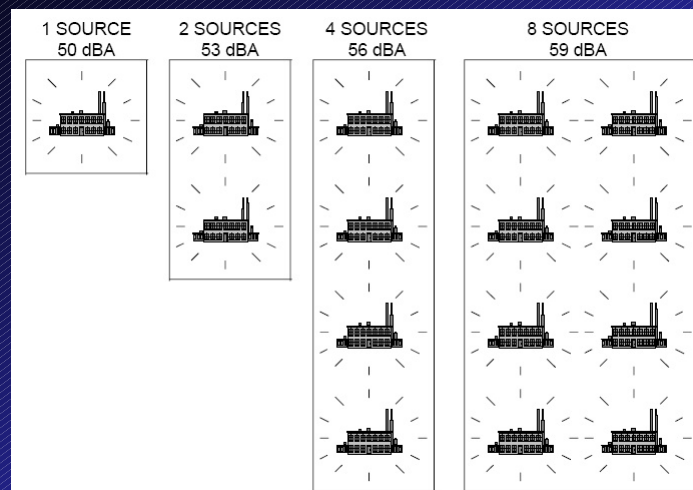

$$\Delta SPL = L_{R_1} - L_{R_2} = 20 \log_{10} \frac{r_2}{r_1}$$

Source, L_w

r_1 L_{p_1} r_2 L_{p_2}

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

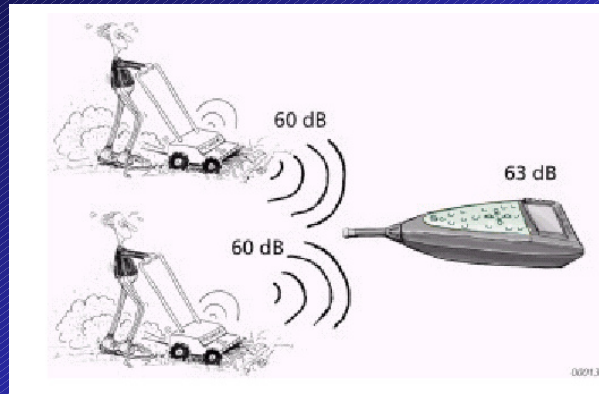

$$P_T^2 = \sum_{i=1}^n P_1^2 + \sum P_1^2 + P_2^2 + \dots P_n^2$$

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Sumowanie poziomów dźwięku

$$L_{\text{result}} = 10 \cdot \log \left(10^{\frac{L_{p1}}{10}} + 10^{\frac{L_{p2}}{10}} + 10^{\frac{L_{p3}}{10}} + \dots + 10^{\frac{L_{pn}}{10}} \right)$$

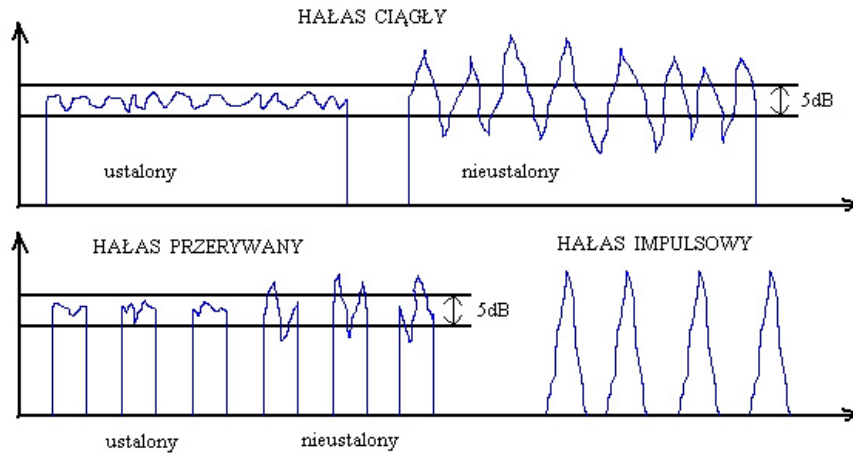
Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

FON [gr.], jednostka poziomu głośności dźwięku; liczbowo równy poziomowi natężenia tonu (w decybelach) o częst. 1 kHz, którego głośność jest równa głośności tego dźwięku.

SON [łac.], jednostka umownej skali głośności dźwięku, wyrażająca subiektywną ocenę głośności tonu; 1 s. odpowiada poziomowi głośności 40 fonów przy częst. 1000 Hz.

NOYS [ang.], umowna jednostka hałaśliwości równa dokuczliwości, jaką (wg przeciętnego obserwatora) sprawia hałas o widmie ciągłym zawartym w pasmie częst. 910–1010 Hz i natężeniu 40 dB.

Przebieg czasowy różnych rodzajów hałasu:

Wskaźniki hałasu

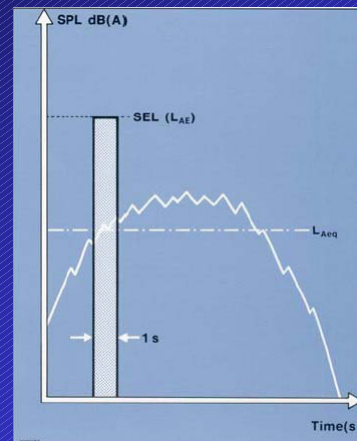
Poziom równoważny

$$L_{EQ} = 10 \log_{10} \left[\frac{1}{T} \int_0^T \frac{P_A^2(t)}{P_{REF}^2} dt \right] \quad P_A = \text{rms A-weighted pressure}$$

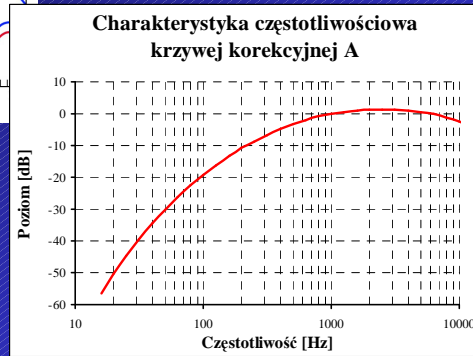
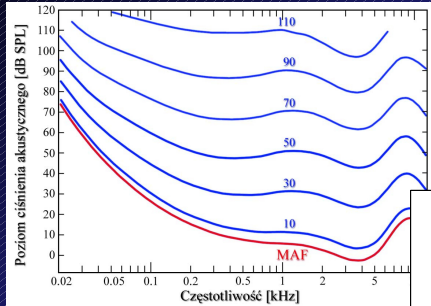
$$L_{EQ} = 10 \log_{10} \left[\frac{1}{T} \int_0^T 10^{L_A/10} dt \right] \quad L_A = \text{A-weighted level (dBA)}$$

where P_{REF} = reference pressure = $20 \mu Pa$

$$L_{Aeq} = 10 \cdot \log_{10} \left(\frac{1}{N} \cdot \sum_{i=1}^N 10^{0.1 \cdot L_{AdBi}} \right)$$

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

Pojęcia podstawowe i zależności fizyczne

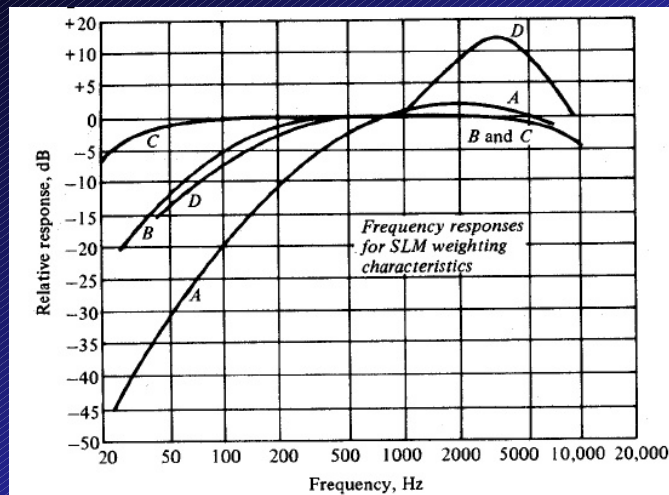

Figure 1.12 Frequency characteristics of the A, B, C, and D weighting networks.

Dopuszczalne poziomy hałas

Wybrane dopuszczalne poziomy hałas w środowisku dla dróg lub linii kolejowych
(wyrażone równoważnym poziomem dźwięku A w [dB])

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu	
	Pora dzienna	Pora nocna
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. Mieszkańców, ze zwartą zabudową.	65	55
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego.	60	50

Dopuszczalne poziomy dźwięku A w pomieszczeniach przeznaczonych do przebywania ludzi

Przeznaczenie terenu	Poziom równoważny dla dnia w [dB] od wszystkich źródeł
pomieszczenia do pracy umysłowej wymagającej silnej koncentracji uwagi	35
Sale konferencyjne, audytoria, sale wykładowe	40

Wpływ hałasu na jakość życia i zdrowie człowieka

Wpływa niekorzystnie na samopoczucie, zakłóca sen, powoduje zmęczenie, obniża zdolność koncentracji

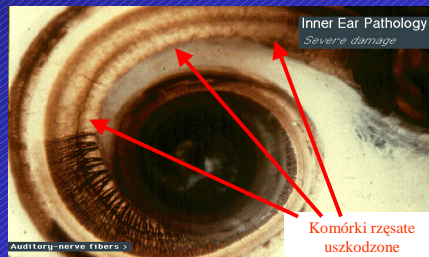
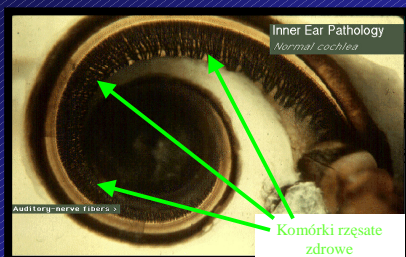
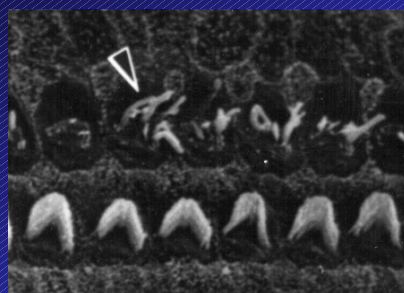
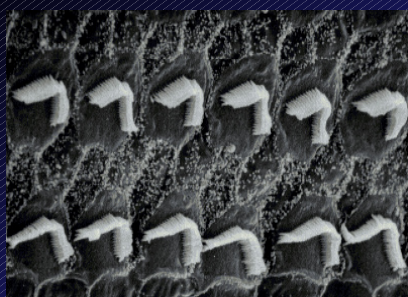
Jest przyczyną powstawania ubytków słuchu

Utrudnia komunikowanie się oraz percepcję ważnych sygnałów akustycznych

Subiektywne pomiary hałasu

Badania tego rodzaju przeprowadza się głównie w formie ankiet. Możliwy do zastosowania jest tu elektroniczny sposób ankietyzacji (np. poprzez sieć Internet). Subiektywne badania hałasu są szczególnie istotne, jeśli ich wyniki można skorelować z rezultatami pomiarów obiektywnych. Reprezentatywny przykład wyników takich działań przedstawić można na podstawie skali ocen opracowanych dla hałasu komunikacyjnego (PZH).

Uciążliwość	L_{Aeq} [dB]
Mała	< 52
Średnia	52 .. 62
Duża	63 .. 70
Bardzo duża	> 70

Straty związane z występowaniem hałasu

Straty bezpośrednie

Straty pośrednie

Inne...